

DUMINICA A DOUA DIN POST

a Sfântului Grigorie Palamas

APOSTOL. EVREI 1, 10-14; 2, 1-3; 7, 26-28; 8, 1-2

Întru început «Tu, Doamne, pământul l-ai întemeiat și cerurile sunt lucrul mâinilor Tale; ele vor pieri, dar Tu rămâi, și toate ca o haină se vor învechi; ca pe un veșmânt le vei strânge și ca o haină vor fi schimbate. Dar Tu același ești și anii Tăi nu se vor sfârși». Și căruia dintre îngeri a zis Dumnezeu vreodată: «Șezi de-a dreapta Mea până când voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale?». Îngerii oare nu sunt toți duhuri slujitoare, trimise ca să slujească, pentru cei ce vor fi moștenitorii mântuirii? Pentru aceea se cuvine ca noi să luăm aminte cu atât mai mult la cele auzite, ca nu cumva să ne pierdem. Și, dacă s-a adevărit cuvântul grăit prin îngeri și orice călcare de poruncă și orice neascultare și-a primit dreapta răsplătire, cum vom scăpa noi, dacă vom fi nepăsători la astfel

de mântuire care, luând obârșie din propovăduirea Domnului, ne-a fost adevărită de cei ce au ascultat-o?

Fraților, un astfel de Arhiereu se cuvenea să avem: sfânt, fără de răutate, fără de pată, osebit de cei păcătoși și mai presus decât cerurile. El nu are nevoie să aducă zilnic jertfe, ca arhieriei: întâi pentru păcatele lor, apoi pentru ale poporului, fiindcă El a făcut aceasta o dată pentru totdeauna, aducându-Se jertfă pe Sine însuși. Legea pune ca arhieriei oameni care au slăbiciune, pe când cuvântul jurământului, venit în urma Legii, pune pe Fiul desăvârșit în veacul veacului. Lucru de căpetenie din cele spuse este că avem astfel de Arhiereu, Care a șezut de-a dreapta tronului slavei în ceruri, slujitor altarului și cortului celui adevărat, pe care l-a ridicat Dumnezeu și nu omul.

EVANGHELIE. MARCU 2, 1-12; IOAN 10, 9-16

În vremea aceea, intrând iarăși Iisus în Capernaum, după câteva zile s-a auzit că este în casă. Și îndată s-au adunat așa de mulți, încât nu mai era loc nici înaintea ușii, iar Dânsul le grăia cuvântul (lui Dumnezeu). Și au venit la El, aducând un slăbănog, pe care-l purtau patru oameni. Dar, neputând ei din pricina mulțimii să se apropie de El, au desfăcut acoperișul casei unde era Iisus și, prin spărtură, au coborât patul în care zăcea slăbănogul. Iar Iisus, văzând credința lor, i-a zis slăbănogului: Fiule, iertate îți sunt păcatele tale! Și erau acolo unii dintre cărturari, care ședea și cugetau în inimile lor: Pentru ce vorbește Acesta astfel? El hulește. Cine poate să ierte păcatele, fără numai singur Dumnezeu? Și îndată, cunoscând Iisus cu duhul Lui că așa cugetau ei în sine, a zis lor: De ce cugetați acestea în inimile voastre? Ce este mai ușor, a zice slăbănogului: Iertate îți sunt păcatele, sau a zice: Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă? Dar ca să știți că putere are Fiul Omului a ierta păcatele pe pământ, a zis slăbănogului: Zic ție: Scoală-te, ia-ți patul tău și mergi

la casa ta! Și s-a ridicat îndată și, luându-și patul, a ieșit înaintea tuturor, încât erau toți uimiți și slăveau pe Dumnezeu, zicând: Asemenea lucruri n-am văzut niciodată.

Zis-a Domnul: Eu sunt ușa: De va intra cineva prin Mine, se va mântui; și va intra și va ieși și pășune va afla. Furul nu vine decât ca să fure, să înjunghie și să piardă. Eu am venit ca oile Mele viață să aibă și din belșug să aibă. Eu sunt Păstorul cel bun. Păstorul cel bun își pune sufletul pentru oile Sale. Iar cel plătit, care nu este păstor și ale cărui oi nu sunt ale lui, când vede lupul venind, lasă oile și fuge; iar lupul le răpește și le risipește. Cel plătit fuge, pentru că este plătit și nu are grijă de oi. Eu sunt Păstorul cel bun și cunosc oile Mele și ale Mele Mă cunosc pe Mine. Precum Mă cunoaște Tatăl și Eu cunosc pe Tatăl. Și sufletul îmi pun pentru oi. Am și alte oi, care nu sunt din staulul acesta. Și pe acelea trebuie să le aduc; ele vor asculta de glasul Meu și va fi o turmă și un păstor.

TĂLCUIRI

Despre harul dumnezeiesc

Lucrarea prin care Duhul Sfânt se unește cu Hristos și lucrează în noi, împreună cu noi, la mântuirea noastră se numește har dumnezeiesc. Prin har ne mântuim sau ne unim cu Dumnezeu, sau ne îndumnezeim, sau ne facem dumnezei după har. Lucrarea aceasta numită har pornește din ființa dumnezeiască și este comună tuturor celor trei Persoane dumnezeiești. De aceea se numește har al lui Dumnezeu sau mai ales har al lui Iisus Hristos. Căci Mântuitorul Hristos trimite pe Duhul Sfânt în noi: „Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi, cu toți!” (II Corinteni 13,14) sau „Har vouă și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Domnul nostru Iisus Hristos!” (Galateni 1,3)

De aceea, prin harul care vine în noi, toate cele trei Persoane dumnezeiești se sălășluiesc sau se pot sălășlui în noi. Dar, întrucât Duhul este acela care leagă harul de noi, harul se numește cu deosebire harul Duhului sau chiar Duh, pentru că ușor poate fi numit cel care lucrează în locul lucrării sale. Astfel, a avea cineva Duhul lui Hristos în sine (Romani 8,9) înseamnă a avea harul Duhului Sfânt.

Harul este unul singur și el se dă tuturor. Dar după trebuință sau după însușirea naturală a omului și după puterea lui de a primi, harul împlinește în om lucrarea de mântuire și ajută să rodească toate însușirile bune din om.

Harul este o bogăție nesfârșită de lumină și de putere dumnezeiască, din care primește fiecare cât poate. Această bogăție de raze sau de râuri ale aceluiași izvor se numește dar sau daruri și roade ale Duhului Sfânt. Căci Duhul Sfânt lucrează în noi, iar efectele produse în om se numesc roade ale Duhului. Unele dinre daruri sunt cu totul deosebite și neobișnuite, dându-se în cazuri cu totul rare, cum ar fi darul proiecției, darul vindecării boalelor, darul vorbirii în limbi și altele. Aceste daruri erau dese și multe, mai ales la începuturile Bisericii. Căci prin ele Dumnezeu ajută la răspândirea creștinismului (1 Corinteni 12).

Între darurile mai obișnuite sunt șapte: darul sau duhul înțelepciunii, duhul înțelegerii, duhul sfatului, duhul puterii, duhul cunoștinței, duhul temerii de Dumnezeu și duhul buneii credințe (Isaia 11,2).

Iar ca roade ale Duhului Sfânt, Sfântul Apostol Pavel (Galateni 5,22) pomenește următoarele: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga-răbdare, bunătatea, facerea de bine, credința, blândețea, înfrânarea poftelor. Împotriva acestora nu este lege, nu este opreliște, ele putând rodi până la cele mai înalte desăvârșiri.

Aceste minuni de naștere nouă și de mântuire a sufletelor omenești se fac neîntrerupt în Biserica lui Hristos prin puterea și lucrarea harului Sfântului Duh.

Pe unii, acest har îi păzește de căderea în păcat din zilele copilăriei și ale tinereții, călăuzindu-i spre desăvârșirea frumuseții duhovnicești, ca pe sfinții pustnici, bărbați și femei, care din fragedă vârstă și-au închinat viața lui Dumnezeu.

La alții, harul bate la ușa inimii lor în cursul întregii vieți, muștrându-i pentru păcate și chemându-i la îndreptare. Iar pe alții ori îi oprește fără să se aștepte pe marginea prăpastiei, ori îi ridică din fundul patimii. Sfânta Cuvioasă Maria Egipteanca, după ce a slujit păcatului șaptesprezece ani, fiind cercetată numai câteva clipe de acest har, a dat făgăduință să părăsească drumul cel greșit, iar după patruzeci și șapte de ani de nevoiță, a ajuns la culmea sfințeniei.

Acest har dumnezeiesc pe care Biserica Ortodoxă îl împarte fiilor ei are putere neobișnuită, are putere făcătoare de minuni: El șterge totdeauna păcatele din inima făcătorului care se căiește; El îi întărește puterile duhovnicești în lupta viitoare cu păcatele; El smerește pe cei mândri, pe desfrânați îi curățește; pe zgârciți îi face miloși și darnici; El ne ajută și ne curățește și ne face vrednici pentru a intra în Împărăția lui Dumnezeu.

Acest har dumnezeiesc pe care Biserica Ortodoxă îl împarte fiilor ei are putere neobișnuită, are putere făcătoare de minuni: El șterge totdeauna păcatele din inima făcătorului care se căiește; El îi întărește puterile duhovnicești în lupta viitoare cu păcatele; El smerește pe cei mândri, pe desfrânați îi curățește; pe zgârciți îi face miloși și darnici; El ne ajută și ne curățește și ne face vrednici pentru a intra în Împărăția lui Dumnezeu.

Sfântul Cuvios Mărturisitor Sofian de la Antim,
Arhim. Sofian Boghiu – Caut fața Domnului,
Editura bizantină, București, 2018, p. 47-50.

Sfântul Cuvios Mărturisitor
Sofian de la Antim (1912 - 2002)

CUVÂNT DE LA PĂRINȚI

Despre felurile de numiri potrivite Domnului nostru Iisus Hristos

1. În Sfintele Scripturi se găsesc multe nume și denumiri care se potrivesc Domnului și Mântuitorului nostru Iisus.

E numit **cuvântul**, e numit **înțelepciunea**, **lumina**, **puterea**, **dreapta**, **brațul**, **îngerul**, e numit **omul**; Se numește **mielul**, **oaia**, **preotul**, **calea**, **adevărul**, **viața**; e numit **vița**, **dreptatea**, **mântuirea**; Se numește **pâinea**, **piatra**, **tămăduitorul**, **izvorul apei vii**, **pacea**, **judcătorul**, **poarta**.

Se numește toate acestea; deși este unul și același Dumnezeu al nostru, Fiul lui Dumnezeu, ca să se cunoască rânduiala puterii și lucrării Sale.

Ai auzit denumirile; acum care sunt sensurile denumirilor?

Se numește **Cuvântul**, fie pentru că S-a născut fără pătimire de la Dumnezeu-Tatăl, fie pentru că nașterea Lui s-a petrecut fără micșorarea ființei părintești. Căci nici omul nu pare a suferi vreo micșorare când rostește un cuvânt. Ori e numit Cuvântul, pentru că prin El a vorbit mereu Dumnezeu-Tatăl, atât îngerilor, cât și oamenilor

Se numește **Înțelepciunea**, pentru că prin El s-au așezat toate cu înțelepciune la început.

Lumina e numit, căci El Însuși a luminat întunericul dintâi al lumii și, prin venirea Sa, a pus pe fugă noaptea minților omenești.

Puterea Se numește, pentru că nici o faptură nu-L poate întrece.

Dreapta și brațul Se numește, căci prin El s-au făcut toate și de El Însuși toate sunt ținute.

Îngerul (vestitorul) marelui sfat e numit, căci El e vestitorul voinței părintești.

E numit **Fiul omului**, căci pentru noi, oamenii, a binevoit să Se nască om.

E numit **Mielul** datorită neasemuității Sale nevino-vății.

Se numește **Oaia**, pentru a se arăta pătimirea Lui.

Se numește **preot**, fie că pentru noi și-a oferit trupul ofrandă și jertfă lui Dumnezeu-Tatăl, fie că binevoiește a Se oferi în numele nostru în fiecare zi.

Se numește **Calea**, pentru că prin El Însuși mergem spre mântuire.

Adevărul, căci respinge minciuna.

Viața Se numește, fiindcă nimicește moartea.

Vița de vie e numit fiindcă, întinzând pe cruce corzile brațelor Sale, a oferit lumii bogata roadă a dulceații.

Dreptatea e numit, fiindcă prin chezașia numelui Său îi îndreptează pe păcătoși.

Răscumpărarea (Mântuirea) Se numește, pentru că ne-a răscumpărat cu prețul sângelui Său pe noi, odinioară pierduți.

Pâinea Se numește, căci a potolit foamea neamurilor prin Evanghelia Lui.

Piatra Se numește, pentru că nici șarpele n-a lăsat urmă în El și Însuși ne-a oferit apărare,

Tămăduitorul Se numește, pentru că a vindecat neputințele și rănilile noastre prin venirea Lui.

Izvorul apei vii e numit, fiindcă prin îmbăierea renașterii (Tit 3, 5) îi spală și-i aduce la viață pe păcătoși.

Pacea Se numește, pentru că-i adună la un loc pe cei învrăjbiți și ne-a împăcat cu Dumnezeu-Tatăl.

Învierea e numit, fiindcă El Însuși va ridica toate trupurile din morminte.

Judcătorul e numit, căci El Însuși are să judece viii și morții.

Poarta Se numește, pentru că prin El Însuși se face intrarea credincioșilor în Împărăția cerurilor.

2. Așadar, de vreme ce unul Domn este desemnat cu atâtea nume și denumiri, ai credință, credinciosule, și pune-ți cu toată puterea și nădejdea ta în El!

Căci, ca să-L cunoști pe Tatăl, El este pentru tine **Cuvântul**.

De vrei să cunoști cu adevărat, caută-L pe El, căci este **Înțelepciunea**.

Dacă sufletul tău îndură întunericul, caută pe Hristos, căci este **Lumina**.

Ești slăbit? Ai scăpare, căci este **Tămăduitorul și Tăria**.

Vrei să știi prin cine s-a făcut lumea și de cine sunt toate ținute? Fii încredințat că este El, căci e numit **Brațul și Dreapta**.

Simți vreo teamă? În toate îți va fi alături ca un **Înger**.

De-ți va fi fost greu să te-ndrești cu privirea spre măreția Unuia-Născut, nu deznădăjdui, căci S-a făcut și **Om**, pentru ca omenirea să se apropie cu ușurință de El.

De vei fi fost neprihănit, îți va sta alături ca un **Miel**.
Dacă te supără vreo prigonire din partea păgânilor, ai credință, căci și El a fost jertfit ca o **Oaie**; iar ca **Preot** al Tatălui, pe tine te va sprijini punându-te înaintea.

De nu cunoști calea mântuirii, caută-L pe Hristos, căci El este **Calea** sufletelor.

Dacă vrei să cunoști adevărul, ascultă-L pe El, căci este **Adevărul**.

De moarte defel să nu te temi, căci Hristos e **Viața** credincioșilor.

Te încântă plăcerile lumii acesteia? Întoarce-te și mai mult spre crucea lui Hristos, ca să te înviorezi de dulceața **Viței** Lui, ce S-a răstignit pe cruce.

Ești păcătos pierdut? Trebuie să fii înfometat de **Dreptate**, însetat de **Răscumpărătorul**, căci Hristos este: satură, căci este **Pâinea**.

Dacă șovăiești în vreo privință, întărește-ți pasul în El, căci este **Piatra** și-ți va oferi apărare ca un zid.

Ești slab și neputincios? Cere-l Lui leac, căci este **Tămăduitorul**.

Simți văpaia păcatelor ori ești unul cu totul subjugat? Aleargă la **Izvorul vieții**, ca văpaia ta să fie stinsă și sufletul tău să dobândească veșnicia.

Dacă te chinuie mânia și te hărțuie dușmănia, apropie-te de Hristos, căci este **Pacea**, ca să te împaci

cu Tatăl și să iubești pe tot omul la fel cum [socoți că] trebuie să fii iubit tu.

De te temi de pieirea trupului și te înspăimântă moartea vieții acesteia, adu-ți aminte că este **Învie-rea**; poate ridica ceea ce a căzut.

Dacă te atrage plăcerea păcatului și te îmbie ispitele cărnii, gândește-te mai înainte că e **Judecătorul drept**, este Cel ce cântărește cu asprime, e Cel ce pregătește focul veșnic; și nu-ți va mai plăcea ție, păcătosul, să păcătuiești.

Etimasia sau Tronul pregătirii - scaunul pregătit lui Hristos, prin Duhul Sfânt, pentru Judecata universală. Numit în mod paradoxal și Tronul gol

În sfârșit, frate, dacă te-a cuprins deznădejdea privind împărțirea dreptății, așteptarea slavei cerești, gândește în cugetul tău credincios că El este **Poarta**; căci prin El, ridicat din morți, vei pătrunde și tainele cerurilor, și te vei alătura

cetei îngerilor; și vei auzi acele cuvinte dorite: „Bine, slugă bună și credincioasă, fiindcă ai fost credincioasă întru cele puține, intră în bucuria Domnului tău; stăpânește împărăția care ți-a fost pregătită de la întemeierea lumii” (Mt. 25, 33). Amin!

Sfântul Niceta de Remesiana, Despre feluritele numiri potrivite Domnului nostru Iisus Hristos, în Sfântul Niceta de Remesiana – Opere, trad. introd. și note de Lect. Dr. Ovidiu Pop, Editura Sofia, București, 2009, p. 11-19.

GÂNDUL ZILEI

„Poporul nostru n-a rezistat de-a lungul veacurilor prin numărul mare de locuitori - ca rasele galbene; nici prin democrație - ca elinii; nici prin puterea armelor și e dreptului - ca romanii; nici prin iscusința tehnicii - ca alte neamuri.
Poporul nostru s-a salvat întotdeauna prin credință”.

PR. DUMITRU ZAMISNICU
MĂRTURISITOR AL TEMINTELOR COMUNISTE (1910-1974)